

PROGRAM ADAPTACYJNY „PIERWSZE KROKI W PRZEDSZKOLU – ADAPTACJA BEZ ŁEZ”

autorki: *Lidia Gruchala*
Elżbieta Kozik

Od trzeciego roku życia dziecko rozpoczyna okres zwany przedszkolnym. To czas, w którym dokonuje się ogromny skok i przeobrażenie w jego rozwoju, związany głównie ze wzmożoną aktywnością, która to z kolei wyraża się przede wszystkim silną potrzebą poznawania nowych sfer życia (wrażenia poznawcze, emocjonalne) i naturalną chęcią działania w ich ramach.

Pierwsze dni dzieci w przedszkolu są trudne dla rodziców, ale przede wszystkim dla maluchów rozpoczynających przedszkolną edukację. Dziecko na wiele godzin pozbawiane jest bezpiecznego rodzinnego domu i kontaktu z najbliższymi, na których wsparcie mogło liczyć w każdej sytuacji. Otacza go natomiast zupełnie nieznaną, a przez to obcą, świat. Olbrzymia sala, długi korytarz oraz łazienka większa niż w domu sprawiają, że dziecko czuje się zagubione – tęskni za rodzicami i odczuwa niepokój. Sytuacja ta dla wszystkich dzieci jest wyzwaniem. Duża grupa z nich podejmuje je bez nadmiernego wysiłku, dla wielu jednak stanowi ciężar, któremu nie mogą same poddać. Czy i jak dziecko zaakceptuje nową sytuację, odnajdzie się w grupie, sprosta wymaganiom placówki zbiorowego wychowania zależy od nas dorosłych, naszego zaangażowania w proces adaptacyjny i twórczej postawy.

Psychologia rozwojowa dowodzi, że poziom rozwoju dziecka trzyletniego nie pozwala mu na całkowicie samodzielne pokonywanie progów żadnej zorganizowanej instytucji. Znaczącą rolę w prawidłowej interakcji małego dziecka ze światem odgrywają zatem dorośli. Dlatego też, zarówno rodzice jak i nauczyciele powinni stworzyć warunki sprzyjające pozytywnemu nastawieniu dziecka do przedszkola.

Przedszkole będąc profesjonalną placówką wychowawczą może i powinno udzielać rodzicom wsparcia przygotowując ich do udzielania pomocy dziecku w jego adaptacji do nowego środowiska społecznego. Stała i planowa współpraca przedszkola z domem rodzinnym służy wzajemnemu poznaniu oczekiwań rodziców i nauczycieli oraz indywidualnych potrzeb dzieci.

Chcąc pomóc najmłodszym dzieciom w przystosowaniu się do nowego środowiska i ograniczyć stres spowodowany rozstaniem z bliskimi przygotowano specjalny program adaptacyjny. Program ten jako działanie pedagogiczne sprzyja rozładowaniu negatywnych doznań dziecka oraz zapewnia dzieciom poczucie psychicznego bezpieczeństwa.

Realizując program „Pierwsze kroki w przedszkolu – adaptacja bez łez” postawiono sobie za cel szybkie i stosunkowo łatwe przyzwyczajenie dzieci do nowego otoczenia. Należy jednak pamiętać, że każde dziecko kroczy indywidualną drogą rozwojową i w inny sposób przechodzi okres adaptacji.

Niniejszy kierunek (program) adaptacji po raz pierwszy został zrealizowany w 2006 roku. Rodzice aktywnie włączyli się w jego przebieg, co przyczyniło się do osiągnięcia pełnego powodzenia. Dzieci bez większych problemów przywitały przedszkole, a w związku z tym program spełnił stawiane przed nim zadania.

O osiągniętym sukcesie świadczy ocena programu adaptacyjnego dokonana przy pomocy badań sondażowych, przeprowadzonych po dwóch miesiącach pobytu dzieci w przedszkolu – listopad 2006 (materiał empiryczny obejmował 19 ankiet). Uzyskane wyniki wskazują, że działania adaptacyjne prowadzone w placówce były niezbędne zarówno dla dzieci jak i rodziców. W czasie wspólnych zabaw i zajęć dzieciom umożliwiono poznanie nauczycielek, kolegów i koleżanek oraz placówki przedszkolnej i panujących w niej zasad.

Poniżej przedstawiono wybrane warianty ocen realizowanego programu adaptacyjnego będące odpowiedziami udzielonymi na stawiane pytania oraz niektóre zdjęcia prac wykonanych wspólnie przez dzieci i rodziców:

1. Oceny

a. Co zyskała Pan(i) dzięki spotkaniom adaptacyjnym?

Uzyskane odpowiedzi:

- *dziecko bez stresu poszło do przedszkola, bo wiedziało jak w nim jest,*
- *poznałam przedszkole, nauczycieli, inne dzieci, program wychowawczy oraz rozkład dnia,*

- dowiedziałam się wiele o przedszkolu, moje dziecko wstępnie zaadaptowało do życia w przedszkolu, poznałam warunki w jakich będzie przebywało, informacje o rozkładzie dnia,
- zwróciłem uwagę na problemy jakie mogą wystąpić w okresie adaptacji,
- obejrzałam sale i ogród itp.,
- zobaczyłam jak dziecko zachowuje się w grupie,
- poznałem innych rodziców, mam pewność, że dziecko nie idzie do obcego mu miejsca i wiem, że rozstanie nie będzie bolesne dla mnie i dla niego,
- znam reguły panujące w placówce, dziecko nie boi się już nowego miejsca.

b. Czy Pana(i) zdaniem należało organizować spotkania adaptacyjne?

Uzyskane odpowiedzi: nie – 0%, częściowo – 0% i tak – 100%

2. Zdjęcia prac

